

Ravitsemushoito-suositus ohjaa ja selkeyttää hoitokäytäntöjä

TEKSTI **OLGA HAAPA-AHO**

KUVAT **ANNA JARSKE-FRANSAS** JA **ADOBE STOCK**

Uudet ravitsemushoito-suositukset vastaavat aiempaa paremmin terveydenhuollon nykyisiin tarpeisiin. Nyt julkaistussa ravitsemushoitosuosituksessa huomioidaan myös suolistosairaudet.

Maaliskuussa 2023 julkaistiin uusi ravitsemushoito-suositus. Edellinen suositus oli vuodelta 2010 eli uudistaminen oli paikallaan, jotta suositus vastaa terveydenhuollon nykyisiin tarpeisiin. Uudistamista kordinoivat Terveyden ja hyvinvoinnin laitos sekä Valtion ravitsemusneuvottelukunta. Työssä oli mukana laaja joukko asiantuntijoita, ja myös järjestöillä oli mahdollisuus kommentoida suositusta.

- Ravitsemushoitosuositus on ohjaava asiakirja, jonka tavoitteena ovat yhtenäiset, samoihin kriteereihin pohjautuvat hoitokäytännöt eri puolilla Suomea, **Ursula Schwab** kertoo.

Schwab on Itä-Suomen yliopiston ravitsemusterapian professori, joka toimii suositustyöryhmän puheenjohtaja.

- Ohjeistus on laadittu ensisijaisesti erikoissairaanhoidon käyttöön, mutta sitä voidaan hyödyntää myös esimerkiksi kuntoutuslaitoksissa ja terveyskeskuksissa.

Ravitsemussuosituksessa pyritään selkiyttämään eri ammattilaisten roolia ravitsemushoidossa, jotta hoitoketjut toimisivat mahdollisimman sujuvasti.

Ravitsemushoito on ihmisoikeus

Viime syksynä julkistetun Wienin julistuksen mukaan ravitsemushoito on ihmisoikeus. Julistuksen on tehnyt laaja kansainvälinen verkosto kliinisen ravitsemuksen yhdistyksiä. Se pohjautuu ajatukseen, että jokaisella ihmisellä on oikeudet riittävään ravintoon ja terveyteen.

Näitä oikeuksia toteutetaan toimivalla ravitsemushoidolla, johon kuuluu

”

Suosituksista puuttuu harvinaisempia suolistosairauksia, joiden kohdalla ravitsemuksella on erityisen suuri merkitys.

Ikääntyvien kurssilla elokuussa 2021 nautittiin runsaasta buffet-lounaasta.

vajaaravitsemuksen seulonta ja tunnistaminen. Ravitsemushoitosuositus perustuu laajaan tutkimusnäyttöön. Kyse ei siis ole pelkästään kansallisesta linjauksesta, vaan taustalla ovat kansainväliset suositukset.

Hoidon laatu ja potilaan oikeuksien vahvistaminen on ollut myös Suomen suosituksia työstäneen työryhmän työn taustalla.

- Jokaisella on oikeus saada sairautensa mukaista hoitoa, ja ravitsemushoito on osa optimaalista hoitoa

- Esimerkiksi vajaaravitsemuksen riskin seulonta on potilaan oikeus, jotta ongelmat tunnistetaan ajoissa. Suosituksen mukaista hoitoa on oikeus vaatia itselleen, muistuttaa Schwab.

Suolistosairaudet mukana suosituksessa

Uudessa ravitsemushoitosuosituksessa huomioidaan myös eri suolistosairauksia. Tulehdukselliset suolistosairaudet, ärtyvän suolen oireyhtymä, suoliresektio sekä avanne- ja J-pussileikatut on huomioitu erikseen. Kaikkien näiden osalta on kirjattu ohjeistuksia ra-

vitsemusohjauksesta, huomioitavista erityistilanteista ja hoidon toteuttamisesta. Muiden suolistosairauksien osalta yhtä tarkkoja kirjauksia ei ole, vaan niissä noudatetaan yksilöllisten tarpeiden mukaista hoitoa.

Myös IBD ja muut suolistosairaudet ry antoi lausunnon suosituksen luonnoksesta.

- Pidimme suositusta varsin hyvänä ja kattavana. Nostimme lausunnossamme esille, että itselle sopivan ruokavaliion kustannukset voivat olla kohtuuttomat ja aiheuttaa vajaaravitsemusta, toiminnanjohtaja **Ulla Suvanto** kertoo.

Lisäksi yhdistyksen lausunnossa todetaan, että suosituksesta puuttuu harvinaisempia suolistosairauksia, joiden kohdalla ravitsemuksella on erityisen suuri merkitys.

- Muistutimme myös, että suolistosairautta sairastavat saavat käytännössä turhan huonosti ravitsemusterapeutin palveluita. Yksilöllistä ohjausta tulisi olla tarjolla kaikille, joilla on ongelmia sopivan ruokavaliion koostamisessa.

On hyvä, että suosituksessa on linjattu tarkkaan, missä tilanteissa ra-

”

Tavoitteena ovat yhtenäiset, samoihin kriteereihin pohjautuvat hoitokäytännöt eri puolilla Suomea.

vitsemusterapeutin antamaa ohjausta tulee olla saatavilla. Lisäksi myös muu hoitohenkilökunta antaa ravitsemushoitosuosituksessa linjatun toimenkuvansa mukaisesti. ●

Kirjoittaja on yhdistyksen entinen sosiaali- ja terveysturvan asiantuntija, joka siirtyi uusiin tehtäviin huhtikuussa.